

Şehirlere Küresel Şehir Endekslerinden Bakış¹

A View of Cities in The Global City Indices

İskender GÜNEŞ²

Strategic Public Management Journal
Volume 5, Issue 10, pp. 111-130
December 2019
DOI: 10.25069/spmj.585811
© The Author(s) 2019
For reprints and permissions:
<http://dergipark.gov.tr/spmj>

Öz

Bu makale birincil olarak küresel şehir endekslerinin şehirleri tasnifi üzerine odaklanmaktadır. Makale iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm küreselleşme ve küresel şehir kavramını ele almış ve küreselleşme sürecinde şehirlerin durumu ile ilgili konuları irdelenmiştir. İkinci bölüm ise küresel şehir endekslerini incelemektedir. Küresel şehirleri ele alan bu endekslerin en kapsamlı olan beş tanesi çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Üzerinde durulan bu endekslerin hazırlanışı ve içerdiği bilgilerin yanında şehirlerin sıralanışında buldukları konumlar üzerinde durulmaktadır. Makalenin nihayetinde ise Türkiye'den bu sıralamalarda yer alan şehirlerin üst sıralarda yer alabilmesinde faydalı olacak görüşler öne sürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Şehir, Küreselleşme, Küresel Şehir, Endeks, Göç, Sermaye, Kültür

Abstract

This article focuses on the classification of cities from the perspective of global city indices. The article consists of two chapters. The first part deals with the concept of globalization and global city and the issues related to the situation of cities in the process of globalization are examined. The second section examines global city indices. Five of the most comprehensive indices covering global cities constitute the subject of the study. In addition to the preparation of these indices and the information they contain, the positions of the cities are listed. In the end of the article will be beneficial in enabling located in the upper row of the cities involved in the ranking from Turkey have been put forward opinions.

Key Words: City, Globalization, Global City, Index, Migration, Capital, Culture

GİRİŞ

Şehirlerin sahip oldukları kıymetleri ölçüsünde değerli görüldüğü günümüzde her şehrin kendi ağırlığının ölçüldüğü bir döneme girilmiştir. Bu durumun şehirleri muadilleri arasında daha güçlü kılma mücadelesine itmesinin yanında, şehirler hem kendi değerlerini yükseltmekte hem de ürettiği ürünlerini bir meta gibi pazarlayabilmektedir. Şehirlerin misyonları ve gelecek vizyonlarının da şekillenmesinde rolü olduğu düşünülen endeks çalışmaları bu noktada gündeme gelmektedir. Bu düşünce çerçevesinde şehirlerin daha çok katma değer üretmek maksadıyla kendilerine duyulan ilgili artırmak maksadı güttükleri görülmektedir. Bu bağlamda yerli ve yabancı daha fazla kişi ve kurumun itibar ettiği bir konuma gelmek hedefini esas alan şehir yönetimleri ve bu yönetimin bileşenleri dünya üzerinde şehirleri sınıflandıran endekslerde yer almaya başlamıştır. Aynı fonksiyonu icra etmesine rağmen her ürünün içerik ve değer açısından bir diğerinden farklı olduğu gerçeği dikkate alınmaktadır. Şehirleri inceleyen

¹ Bu makale doktora tezinden çıkarılmıştır.

² Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yerel Yönetimler ve Kent Politikaları Doktora Programı, Doktora Öğrencisi, iskender34gunes@gmail.com

endekslerin bu gerçekten yola çıkarak şehirleri de bu minvalde değerlendirilebilecekleri uygun bir ifade olacaktır. Şehirlerin kendi arasındaki fark ise ortaya konan ürünün ya da şehrin üzerine çektiği dikkat ve üretimine katkı sunduğu ekonomik, sosyal ve kültürel değerdir.

Genellikle batı sisteminde esas alınan ekonomik değer öncelikli bakış açısı bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde sosyal ve kültürel öğeleri yanında ekonomik değerler de artık dikkate alınan bir konu olarak küresel şehir endekslerinde yer bulmaya başlamıştır. Şehirlerin kurucu ve taşıyıcı unsuru olan insanın temas ettiği soyut ve somut ilişkilerdeki rolü; şehirlerin sosyo-ekonomik, fiziki, kültürel, dini, tarihi ve doğal öğelerle olan temasında açığa çıkmaktadır. Bu durumda şehrin geçmişi, günümüzdeki hali ve geleceğinin nasıl şekillenmekte olduğunun irdelenmesi gerekmektedir. Bu maksatla yapılacak olan bir çalışmanın sağlıklı sonuçlar ortaya koyması için ise belirli verilerin esas alındığı endekslerin varlığı gündeme gelmektedir. Bu endekslerin ortaya koyduğu kriterler şehirlerin gelecek planlarını yaparken onlara yol gösterici bir rol üstlenmektedir. Bu kriterleri dikkate alan ve planlarını buna göre yapan şehirler aynı sıralamada yarıştıkları muadilleri arasında daha fazla ön plana çıkmaktadırlar. Bunun bir sonucu olarak bu endeksleri dikkate alan şehirler yatırımcı kişi ve kurumların dikkatini daha çok çekmektedir. Bu endekslerin yol göstericiliği sayesinde daha fazla yatırım ve ekonomik imkâna sahip olan şehirlerin küresel sıralamada ekonomik, sosyal ve kültürel değerleri geliştirmek ve korumak açısından daha güçlü oldukları görülmektedir. Bu çalışmada konu edilen küresel şehir endekslerinin şehirleri sınıflandırırken esas aldıkları kriterler incelenecektir. Nihayetinde ise bu endekslerde yer alan şehirler arasındaki İstanbul'un cazibesini artıracak standartların yakalanması maksadıyla izlenecek yolun şehir yönetenler ve yönetilenler bakımından icra edilmesi gereken sorumlulukları kısaca konu edilecektir.

1. KÜRESELLEŞME VE KÜRESEL ŞEHİRLER

Küreselleşmenin devletlerin ve toplumların hemen her alanında tesirini gösterdiği ve dünya ekonomisinin “Küresel Köy”³ kavramı ile tanımlandığı bir süreç yaşanmaktadır. Bu süreçte ortaya çıkan küreselleşme olgusu siyasal, toplumsal, kültürel ve ekonomik etkenlerin biraraya gelmesi ile ortaya çıkmıştır⁴. Yaşanan süreçte ticaretin serbestleşmesi, sermayenin, malların, hizmetlerin ve kişilerin serbest dolaşımı tüm dünya ülkelerini kapsamakta, serbest dolaşım insanı ve faaliyetlerini merkeze almaktadır⁵. Küresel kentler tezinin öncü savunucularından birisi olan Saskia Sassen New York ve Los Angeles'ta göçmenlik ve kayıt dışı sektör üzerine daha önce yaptığı çalışmalar ve “Küresel şehirlerde yeni emek talebi” olarak adlandırdığı çalışmasında (1984, 1985, 1986, 1987), emek, sermaye ve emek hareketliliğini (1988) ele almaktadır. Bu çalışması “Küresel Şehirler” (1991) eserinde de önemli bir yer bulmuştur⁶. Mekânsal dağılımın ve küresel bütünleşmenin birleşiminin büyük şehirler için yeni bir stratejik roller yarattığını savunan Sassen bunun da ötesinde uluslararası merkezler olarak uzun tarihi geçmişlerinde ticaret ve bankacılık merkezleri olan bu şehirlerin günümüzde dört yeni biçimde merkezler olarak varlıklarını sürdürdüklerini belirtmektedir. Günümüz şehirleri küreselleşme sürecinin içine; komuta merkezleri olmaları, uzmanlaşmış hizmetler üreten firmalara ev sahipliği yapmaları ve finansal etkinliklerinmerkezi olmaları, öncü sanayi dallarında önce gelen üretim üsleri olmaları, üretilen yenilik ve ürünlerin pazarı olmagibi konumlarda bulunmaktadırlar. İletişim imkânlarının artmasına bağlı olarak çok geniş bölgelere hizmet verecek ölçekte altyapıya sahip olan küresel şehirler veya dünya şehirleri, sistematik bir işbirliği ve iletişim sistemi aracılığıyla dünya ekonomisinin kontrol edilmesine katkı sunmaktadırlar. Bu süreçte ise hiyerarşik bir sıralamanın küresel şehirleri tasnif ettiği ortaya çıkmaktadır⁷.

Küresel şehirlerin sıralandığı sürecin en üstünde dünyada ekonomik olarak önde gelen şehirler

³Marshall McLuhan, *Gutenberg Galaxy*, Canada: University of Toronto Press, 1962, s.21

⁴Anthony Giddens, *Sosyoloji*, İstanbul: Kırmızı Yayınları, 2012, s.84.

⁵T.C. Kalkınma Bakanlığı, *Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı: Bölgesel Gelişme Özel İhtisas Komisyonu Raporu*, 2000, <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/zel%20ihtisas%20Komisyonu%20Raporlar/Attachments/65/oik523.pdf>, (10 Şubat 2018), s.124.

⁶Saskia Sassen, *The Global City: New York, London, Tokyo*, Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1991, s.3.

⁷Sassen, Saskia (2001), *The Global City*, 1991, Princeton University Press, New Jersey, ISBN: 0-691-07866-1 (pbk.), ss. 3-4

bulunmaktadır⁸; NewYork, Londra, Paris ve Tokyo mevcut ekonomik ve demografik konumları sayesinde mal, hizmet, sermaye ve bilginin küresel dolaşımında güçlü bir konuma sahiptirler. Sonraki süreçte ise küresel ölçekte Los Angeles, Şanghay, Hong Kong, Singapur, Frankfurt, Brüksel, Toronto ve Milano ikincil konumda bulunan şehirlerin yer aldığı görülmektedir. Madrid, İstanbul, Mumbai, Dubai, Sao Paulo, Meksiko City ve Moskova bu tür şehirlerin ise bu sıralamanın en altında kendisine uluslararası firmaların veya örgütlerin bölgesel merkezlerine ev sahipliği yapmasının yanında uluslararası faaliyetlerin tertip edildiği, ulaşım akslarının üzerinde bulunmaları itibarıyla yer bulmaktadır. Bu şehirler etki alanları itibarıyla kıta veya alt kıta altı ölçekte konumlandırılmaktadır. Bunun yanında P.J. Taylor, D.R.F. Walker, G. Catalano and M. Hoyler⁹ 31 adet şehri 7 adet sınıflamaya çerçevesinde sahip oldukları güç durumlarına göre sınıflamaya tabi tutmuştur.

New York, Londra, Tokyo'nun yanı sıra Uzakdoğu'daki çeşitli bölgesel merkezler olan Singapur, Seul, Hong Kong'un yanısıra Kuzey Amerika'da bulunan Los Angeles, Şikago, Miami, Toronto ve Batı Avrupa'da bulunan Paris, Frankfurt, Amsterdam, Zürih, Milano küresel açıdan önde gelen idare ve kontrol merkezleri olarak ön plana çıkmaktadır. Küresel temel metodolojik tahminler kapsamındaki şehir teorisi çevresinde farklı şehir türlerinin dünyada ama özellikle de „Küresel Kuzey“de ekonomik ve sosyal boyut açısından yeniden yapılanma süreçlerini jeo-ekonomik dönüşümlerle tetiklemekte olduğu gözlenmektedir¹⁰.

Küresel şehirlerin içinden geçtiği sürecin bir sonucu olarak farklı gelir ve eğitim düzeylerinin etkisiyle sosyal yapının da şekillendiği görülmektedir. Gelir ve yaşam tarzı bakımından küresel şehrin üst kademelerini oluşturan iş adamlarının yanısıra beyaz yakalı olarak tarif edilen eğitimli bir kesim ve mavi yakalı olarak tarif edilen düşük gelirli başka bir kesim görülmektedir. Sosyal açıdan farklı iş kolu biçimleri nedeniyle farklı kesimlerin farklı ücretlerle istihdam edildiği küresel şehirlerde yüksek ve düşük gelir grupları oluşmuştur. Bunun yanında sektörel bazda da gelir düzeylerinde farklılaşma görülmektedir. Hizmet sektörünün farklı kollarında çalışan mavi yakalı kesim genellikle restoran, otel, çamaşırhane, ev işleri ve çocuk bakımı gibi alanlarda faaliyet göstermektedir. Bu durumun bir sonucu olarak sosyal dengenin bir gelir boşluğu ve uçurumu sergilediği görülmektedir. Bilhassa büyümekte olan ülkelerde yaygınlaşmakta olan kaçak işçilerin cüzi miktardaki meblağlarla çalıştırılması gerçeği de bu süreci zorlu bir hale getirmektedir. Geçmişten bu yana toplumsal kutuplaşmanın temelini oluşturan gelir dağılımındaki adaletsizlik toplumda katmanlaşmayı ve mekânsal olarak da gettolaşmayı da beraberinde getirmektedir. Bunun bir sonucu olarak küresel şehirlerde faaliyet gösteren firmalar arasında oluşan rekabetin de süreçten etkilendiğini söylemek yerinde olacaktır. Sassen konuya dair ; “Oldukça yüksek kâr elde etme yeteneklerine sahip kritik bir kitlenin varlığı, ticari alan, endüstriyel hizmetler ve diğer iş ihtiyaçlarının fiyatlarını artırmaya katkıda bulunur ve böylece orta düzeyde kâr getirici yeteneklere sahip firmalar için hayatta kalma oranını giderek istikrarsız hale getirir”¹¹ ifadesini kullanmaktadır.

Küresel şehirlerin sakinlerinin ayrışmasında bir diğer etken de göçün doğurduğu durumlardır. Kimi zaman iç kimi zaman da dış göçün alınması veya verilmesi şehrin sosyal dokusunda değişikliklere neden olmaktadır. Yapısı sosyal açıdan dönüşen bu şehirlerde insanların kendilerine uygun kültürel ve sosyal mekânları tercih etmeleri nedeniyle ve göçle gelenlerin kendileriyle beraber getirdikleri yaşam tarzları ve kültürün bir sonucu olarak ortaya çıkan kültür şoku¹² gibi durumların sonucunda kopuş ve ayrışmaların yaşandığı gözlenmektedir. Savaşlar, afetler ve ekonomik sebeplerle meydana gelen ve belirli aralıklarla süreklilik arz eden uluslararası ve ülke içi göç sürecin devinimine katkı sunmaktadır. Küreselleşme sürecinde şehirlerin kendi bünyesinde bulunan ve ekonomik olarak sınıf değiştirememiş kesimlerinde marjinal sosyal gruplar olarak kalmalarına sebep olmuştur. Bu durumun bir sonucu olarak mekânsal ayrışma süreci başlamış ve farklı gelir gruplarının

⁸J.V. Beaverstock, P. Taylor and R.G. Smith, “A Roster of World Cities,” *Cities*, 16, 1999.

⁹P.J. Taylor, D.R.F. Walker, G. Catalano ve M. Hoyler, “Diversity and Power in the World City Network”, *Cities*, 2002, Volume.19, Issue.4, <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275102000203?via%3Dihub>, (10Mart 2018), s.240.

¹⁰N. Brenner, R. Keil, “From Global Cities To Globalized Urbanization”, *Glocalism Journal*, Issue 2014, 3, s.10.

¹¹Saskia Sassen, “The Global City: Strategic Site/New Frontier”, *American Studies*, 41:2/3, 2000, s. 83.

<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?jsessionid=7C27ABBA1984AF8E3F4B5D74C08949BF?doi=10.1.1.500.2326&rep=rep1&type=pdf> (11 Nisan 2017), s.84.

¹² Güvenç, B. (1979), *İnsan ve Kültür, Remzi Kitabevi, İstanbul*, s.131

barınma ihtiyaçlarını karşıladıkları farklı bölgeler veya semtlerin varlığı gündeme gelmiştir. Güney Afrika Cumhuriyeti'nde eThekweni Metropolitan Belediyesinin merkezi ve de en büyük şehrindeki Phoenix bölgesinde yaşanan segregasyon bu duruma örnek olarak verilebilir¹³

Şehirlerin yönetiminde ve gelecek vizyonlarının planlamasında önemli bir rol üstelenen “Yönetişim yaklaşımlarının; köklü ekonomik, sosyal ve teknolojik değişimler deneyimleyen küreselleşmiş bir dünyada, yönetme ve karar alma süreçleri ile bu süreçlere dâhil olan aktörler üzerinde dikkat çekici etkiler meydana getirdiği belirtilebilir”¹⁴. Bu etkinin alanının ve planlanmasının yerinde yapılabilmesi maksadıyla şehirler için bir yol haritası niteliğinde olacak endeks çalışmaları dikkate alınmalıdır. Bu çalışmaların sunacak olduğu verilerin içeriği şehirlerin yönetici ve planlayıcılarına ışık tutacak bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

2. KÜRESEL ŞEHİR ENDEKSLERİ

Küresel şehirler arasında günümüzde önemli ölçüde rekabet bulunmakta olup; bu rekabetin ölçülmesi için birçok kuruluş dünya çapında araştırma yapmakta ve bunları paylaşmaktadır. Bu yapılan çalışmaların kimisi belirli bir alanda uzmanlaşan şehirleri kimisi de bazı bölgelerde bulunan şehirleri ele almaktadır. Ancak küresel çapta önde gelen ve daha kapsamlı bir yöntem uygulayan çok az endeks bulunmaktadır. Bu çalışmaların bir sonucu olarak birçok ulusal ve uluslararası kuruluşun öncelikli yatırım tercihleri ve işbirlikleri için bir yol haritası da ortaya konulmaktadır. Elde edilen bilgiler ışığında farklı ülkeleri tercih etme düşüncesinde olan yatırımcıların ve beyaz yakalı çalışanların tercihlerini şekillendirdikleri ve bu aşamada bu endekslerin verilerini önemsedikleri bilinmektedir. Bilimsel açıdan dikkate alınacak düzeyde önemli bilgiler içeren bu endekslerin sunduğu verilerin dünya genelinde önemli bilgi sağladıkları görülmektedir.

Küresel şehirleri değerlendiren çalışmaların çok fazla olmasından dolayı bu çalışma beş endeksi ele almıştır. Bunlar;

- 1) Küreselleşme ve Dünya Şehirleri Endeksi (Globalization and World Cities Research Network (GaWC))
- 2) Küresel Güç Şehir Endeksi (Global Power City Index GPCI)
- 3) Küresel Şehirler Endeksi (A.T. Kearney Global Cities Index)
- 4) Küresel Şehirler Endeksi (Knight Frank)
- 5) Küresel Şehir Rekabet Endeksi (Economist Int. Unit and Citibank-Global City Competitiveness)

2.1. Küreselleşme ve Dünya Şehirleri Endeksi (Globalization and World Cities Research Network (GaWC))

Şehirlerin dünya şehirler ağı içindeki önem durumlarını sıralamak amacıyla belirli aralıklarla araştırmalar yapmakta olan “Küreselleşme ve Dünya Şehirleri Endeksi” kapsamlı bir çalışma olarak kabul edilmektedir. Endekste şehirlerin beş farklı hizmet grubunda küresel düzeyde hizmet sunma kapasitesi; muhasebe, reklâm, bankacılık-finans-sigortacılık, hukuk ve yönetim danışmanlığı hizmetleri üzerinden değerlendirilmektedir.

İlk olarak 1999 yılında yayımlanan araştırmanın sonraki versiyonları 2000, 2004, 2008, 2010ve 2012, 2016¹⁵ve 2018¹⁶yıllarında yayımlanmıştır. Dünya şehirleri bu çalışma kapsamında alfa, beta ve gamma olmak üzere sınıflandırılmakta, küresel şehir adaylığında yüksek yeterlilik (high sufficiency) ve yeterlilik (sufficiency) olmak üzere iki de alt kategori oluşturulmaktadır.

Alfa++ grubunda yer alan şehirler, bütün dünya ile yüksek düzeyde entegrasyona ulaşmış olup,küreselekonomiüzerindeüstdüzeykontrolveyönlendirmeişlevinesahiptir. Alfa+ grubundakiler, özellikle

¹³UNEQUAL SCENES, <https://www.unequalscenes.com/durban-metro>, (3 Mayıs 2017).

¹⁴ Selçuk Mutlu ve Yüksel Demirkaya, “Avrupa Yönetişimi ve Ulusaltı Yönetimlerin Ulusötesi Ağ Faaliyetleri”, *Strategic Public ManagementJournal* ISSN: 2149-9543, Volume 4, Issue 7, pp. 59-82 2018 (1), <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/528451>, s.61

¹⁵The World According to GaWC 2016, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2016t.html>

¹⁶The World According to GaWC 2018, <https://www.lboro.ac.uk/gawc/world2018t.html>

Asya-Pasifik bölgesinde kapsamlı entegrasyona sahip olan ve küresel şehirlerin ihtiyaç duyduğu birçok hizmeti yüksek nitelikte sunan şehirlerdir. Alfa ve Alfa- grubundakiler ise, içinde buldukları bölgeleri veya ülkeleri küresel ekonomi ile güçlü bir şekilde irtibatlandıran bölgesel merkezlerdir.

Alfa, beta ve gamma grupları da kendi içlerinde alt gruplara ayrılmıştır. Alfa grubundaki şehirler Alfa++, Alfa+, Alfa ve Alfa-; Beta grubunda yer alan şehirler Beta+, Beta ve Beta-, Gamma grubundakiler ise Gamma+, Gamma ve Gamma- olmak üzere ayrılmıştır.

Şekil 1: GaWC Endeksine Göre Şehirler 2010

Kaynak: <http://www.lboro.ac.uk/gawc/visual/globalcities2010.pdf> (6 Nisan 2016)

Beta grubundaki şehirler, kendi bölgeleri veya ülkeleri ile küresel ekonomi arasında bağlantı sağlayan aracı şehirler görünümündedir. Gamma grubundakiler ise daha küçük bölgelerin veya ülkelerin küresel ekonomi ile irtibatını sağlayan veya bazı hizmetlerin sunulmasında kapasitesi yeterince gelişmemiş olan şehirlerdir. Yüksek yeterlilik (high sufficiency) ve yeterlilik (sufficiency) grubundaki şehirler ise küresel şehir olma potansiyeli taşımaktadırlar.

Araştırmalar, küresel şehirler üzerine çalışan biliminsanlarının yaptığı çalışmalara, ilgili kuruluşların rapor ve istatistikî kayıtlarına ve uluslararası, çok uluslu veya ulus ötesi firmaların faaliyet bilgilerine dayandırılmıştır. Küreselleşme ve Dünya Şehirleri Araştırma Ağı tarafından 2012 yılında yapılan sınıflandırmaya göre küresel şehirlerin listesi Tablo' 1de gösterilmiştir.

Tablo 1: The World According to GaWC 2012

Alfa++ Şehirler	Alfa+ Şehirler	Alfa Şehirler	
Londra	1.Hong Kong	1. Şikago	9. Madrid
New York	2.Paris	2. Bombay	10. Mexico City
	3.Singapur	3. Milan	11.Amsterdam
	4. Şangay	4. Moskova	12. Kuala Lumpur

	5. Tokyo	5. Sao Paulo	13. Brüksel
	6. Pekin	6. Frankfurt	
	7. Sydney	7. Toronto	
	8. Dubai	8. Los Angles	

Kaynak: *The World According to GaWC 2012*, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2012t.html>, (5 Nisan 2016).

2012 yılında yayınlanan GaWC endeksinde Alfa++ şehirleri Londra ve New York olarak sıralanmaktadır. Alfa + şehirleri olarak ise; Hong Kong, Paris, Singapur, Şangay, Tokyo, Pekin, Sydney, Dubai olarak, Alfa Şehirleri ise; Şikago, Bombay, Milan, Moskova, Sao Paulo, Frankfurt, Toronto, Los Angles, Madrid, Mexico Cit, Amsterdam, Kuala Lumpur ve Brüksel olarak listelenmektedir.

İstanbul'un konumu, "Küreselleşme ve Dünya Şehirleri Araştırma Ağı" tarafından yapılan beş farklı araştırmada (endekste) yıllar itibarı ile dalgalı bir seyir izlemiştir. 2000 yılında yayımlanan ilk araştırmada Beta+ grubunda yer alırken, 2004 yılındaki araştırmada Beta grubuna gerilemiş, 2008, 2010 ve 2012'deki araştırmalarda ise büyük bir ilerleme kaydederek Alfa- grubuna yükselmiştir. 2008 yılında küresel şehirler arasında 29. sırada iken 2010 yılında 35. sıraya gerilemiş, 2012 yılında ise tekrar 29. sıraya yükselmiştir.

Tablo 2: The World According to GaWC 2016

Alfa++ Şehirler	Alfa+ Şehirler	Alfa Şehirler	
Londra	1. Singapur	1. Sydney	11. Johannesburg
New York	2. Hong Kong	2. Sao Paulo	12. Toronto
	3. Paris	3. Milan	13. Seul
	4. Pekin	4. Şikago	14. İstanbul
	5. Tokyo	5. Mexico City	15. Kuala Lumpur
	6. Dubai	6. Bombay	16. Jakarta
	7. Şangay	7. Moskova	17. Amsterdam
		8. Frankfurt	18. Brüksel
		9. Madrid	19. Los Angeles
		10. Varşova	

Kaynak: *The World According to GaWC 2016*, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2016t.html>, (25 Nisan 2016).

2016 yılında yayınlanan GaWC endeksinde Alfa++ şehirlerin Londra ve New York olarak sıralanmakta olduğu görülmektedir. Alfa + şehirleri olarak ise; Singapur, Hong Kong, Paris, Pekin, Tokyo, Dubai, Şangay olarak sıralanmaktadır. Alfa Şehirleri ise; 1. Sydney, Sao Paulo, Milan, Şikago, Mexico City, Bombay, Moskova, Frankfurt, Madrid, Varşova, Johannesburg, Toronto, Seul, İstanbul, Kuala Lumpur, Jakarta, Amsterdam, Brüksel, Los Angeles olarak belirtilmektedir.

Tablo 3: The World According to GaWC 2018

Alfa++ Şehirler	Alfa+ Şehirler	Alfa Şehirler		
Londra	1. Hong Kong	1. Milano	11. Seul	21. İstanbul
New York	2. Pekin	2. Şikago	12. Jakarta	22. Bangkok

	3. Singapur	3. Moskova	13. Mumbai	23. Melbourne
	4. Şangay	4. Toronto	14. Miami	
	5. Sydney	5. Sao Paulo	15.Brüksel	
	6. Paris	6. Frankfurt	16. Taipei	
	7. Dubai	7. Los Angeles	17.Guangzhou	
	8. Tokyo	8. Madrid	18.Buenos Aires	
		9. Meksiko	19.Zürih	
		10.Kuala Lumpur	20. Varşova	

Kaynak: *The World According to GaWC 2018*, <https://www.lboro.ac.uk/gawc/world2018t.html>, (20 Şubat 2019).

2018 yılında yayınlanan GaWC endeksinde Alfa++ şehirleri Londra ve New York olarak sıralanmaktadır. Sonrasında ise Alfa + şehirleri olarak sırasıyla; Hong Kong, Pekin, Singapur, Şangay, Sydney, Paris, Dubai, Tokyo olarak, Alfa Şehirleri ise; Milano, Şikago, Moskova, Toronto, Sao Paulo, Frankfurt, Los Angeles, Madrid, Meksiko, Kuala Lumpur, Seul, Jakarta, Mumbai, Miami, Brüksel, Taipei, Guangzhou, Buenos Aires, Zürih, Varşova, İstanbul, Bangkok, Melbourne olarak ifade edilmektedir.

GaWC endekslerinde konu ile ilgili olarak yapılan 2000 ve 2013 yılları arasında toplantıları da kapsayan proje çalışmalarının ortaya koyduğu tecrübelerden¹⁷ yararlanıldığı görülmektedir. Bunun yanında Hinterworlds¹⁸ görsel çalışmasının yürütücüsü olan P.J. Taylor ele aldığı 17¹⁹ sayılı çalışması ve sonrasında geliştirilmiş halini ise 89²⁰ sayılı GaWC araştırma bültenlerinde ortaya koymuştur.

Tablo 4: Alfa++ Şehirler

2000	2004	2008	2010	2012	2016	2018
Londra	Londra	Londra	Londra	Londra	Londra	Londra
New York	New York	New York	New York	New York	New York	New York

Kaynak: http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2018_rank_en.jpg (20 Şubat 2019)

Tablo 5: Alfa+ Şehirler

2000	2004	2008	2010	2012	2016	2018
Hong Kong	Hong Kong	Hong Kong	Hong Kong	Hong Kong	Singapur	Hong Kong
Paris	Paris	Paris	Paris	Paris	Hong Kong	Pekin
Tokyo	Tokyo	Singapur	Singapur	Singapur	Paris	Singapur
Singapur	Singapur	Tokyo	Tokyo	Şanghay	Pekin	Şanghay

¹⁷Media Coverage, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/media.html>, (7 Nisan 2016).

¹⁸P.J. Taylor, "Atlas of Hinterworlds", *GaWC*, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/visual/hwatlas.html> (7 Nisan 2016).

¹⁹P.J. Taylor, "Urban Hinterworlds: Geographies of Corporate Service Provision under Conditions of Contemporary Globalization", *GaWC Research Bulletin 17, Geography, Vol.86, No.1, 2001*, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/rb/rb17.html>, (7 Nisan 2016).

²⁰P.J. Taylor ve D.R.F. Walker, "Urban Hinterworlds Revisited", *GaWC Research Bulletin 89, Geography, Vol.89, No.2, 2004*, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/rb/rb89.html>, (7 Nisan 2016).

		Sidney	Şanghay	Tokyo	Tokyo	Sydney
		Milano	Şikago	Pekin	Dubai	Paris
		Şanghay	Dubai	Sydney	Şanghay	Dubai
		Pekin	Sydney	Dubai		Tokyo

Kaynak: http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2018_rank_en.jpg (20 Şubat 2019)

Tablo 6: Alfa Şehirler

2000	20004	2008	2010	2012
Şikago	Toronto	Madrid	Milano	Şikago
Milano	Şikago	Moskova	Pekin	Mumbai
Los Angeles	Madrid	Seul	Toronto	Milano
Toronto	Frankfurt	Toronto	Sao Paulo	Moskova
Madrid	Milano	Brüksel	Madrid	Sao Paoulo
Amsterdam	Amsterdam	Buenos Aires	Mumbai	Frankfurt
Sydney	Brüksel	Mumbai	Los Angeles	Toronto
Frankfurt	Sao Paoulo	Kuala Lumpur	Moskova	Los Angeles
Brüksel	Los Angeles	Şikago	Frankfurt	Madrid
Sao Paoulo	Zürih		Meksiko City	
San Francisco	Sydney		Amsterdam	
			Buenos Aires	
			Kuala Lumpur	
			Seul	
			Brüksel	
			Jakarta	
			San Francisco	
			Washington	

Kaynak: http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2018_rank_en.jpg (20 Şubat 2019)

2.2. Küresel Güç Şehir Endeksi (Global Power City Index GPCI)

Dünya üzerindeki şehirlerin emek gücü ve önde gelen şirketleri cezbetme kapasitesini öncelikli olarak incelemekte olan Küresel Güç Şehir Endeksi¹³kendi kriterleri çerçevesinde şehirlerin çekicilik

sıralamasını ortaya koymaktadır.

MORI Global Power City Index²¹ olarak da isimlendirilen çalışma 6 farklı alanı ele almaktadır. Küresel bir endeks olma özelliği taşımakta olan bu endeks 40 adet küresel şehri analiz etmektedir. Mori Memorial Vakfı²² tarafından 2008 yılı ve takip eden yıllarda yayınlanan çalışma “Ekonomi, Ar-Ge, Kültürel Etkileşim, Yaşanabilirlik, Çevre ve Erişilebilirlik” gibi alanlarda altı farklı işlevi²³ 70 farklı değer üzerinden araştırmakta ve küresel şehirlerin kendi aralarında oluşan rekabette güçlü ve zayıf yanlarını tespit etmekte ve incelemektedir. 2008²⁴ yılında yapılan ilk çalışma sonrasında ilk eser 2009²⁵ yılında ortaya konulmuştur. Sonraki yıllarda ise müteakip çalışmalar 2010²⁶, 2011²⁷, 2012²⁸, 2013²⁹, 2014³⁰, 2015³¹, 2016³², 2017³³, 2018³⁴ yıllarında yayınlanmıştır.

2008 yılında yayınlanan raporda bulunan sıralama oluşturma metodu başlığı altında küresel güç şehirleri endeksinin dünyadaki 35 şehri araştırmakta olduğu ve sıraladığı belirtilmektedir. Burada, “Şehirler şehrin gücünü gösteren altı ana fonksiyon göstergesi ile değerlendirilmektedir” ibaresi bulunmaktadır. Bu başlık altında ayrıca; “Ekonomi, Araştırma ve Kalkınma, Kültürel Etkileşim, Yaşanabilirlik, Ekoloji, Doğal Çevre ve Ulaşılabilirlik” ifadelerine de yer verilmektedir. Bu unsurlar üzerinden şehrin temel güç noktaları yansıtılmaktadır. Burada bulunan her bir fonksiyonun gösterge grubuyla, fonksiyonun her faktörünü kategorize edilmektedir. Şehirlerin gerçek verilerine dayanan 69 göstergeden her birinin arasında dağılım yapıldığı belirtilmektedir³⁵.

GPCI 2009 Kapsamlı sıralama incelendiğinde 0.0’dan 400.0’a kadar değer aralığı verilmiştir. Bu genel aralık sıralamasında 35 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 10 şehir ele alınırsa³⁶; 1.New York, 2.Londra, 3.Paris, 4.Tokyo, 5.Singapur, 6.Berlin, 7.Viyana, 8.Amsterdam, 9.Zürich, 10.Hong Kong olmuş sonuncu ise 35. sırada ise Kahire yer almaktadır.

GPCI 2010 Kapsamlı sıralama incelendiğinde 0.0’dan 400.0’a değer aralığı verilmiştir. Bu genel aralık sıralamasında 35 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 10 şehir ele alınırsa³⁷ Yapılan sıralama üzerinde soldan sağa 0.0’dan 400.0’a kadar sıralandığı görülmektedir. Bu sıralamada 35 ülke irdelenmiştir. Buna göre; 1.New York, 2.Londra, 3.Paris, 4.Tokyo, 5.Singapur, 6.Berlin, 7.Amsterdam, 8.Seul, 9.Hong

²¹Institute for Urban Strategies, **Global Power City Index**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/index_e.html, (10 Nisan 2019).

²²About Institute for Urban Strategies, http://www.mori-m-foundation.or.jp/english/aboutus2/index.shtml#about_strategies, (10 Nisan 2016).

²³Institute for Urban Strategies, **Global Power City Index**, <http://www.mori-m-foundation.or.jp/english/ius2/gpci2/>, (10 Şubat 2019).

²⁴Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2008**, Tokyo, 2008, http://www.mori-m-foundation.or.jp/english/research/project/6/pdf/GPCI2008_English.pdf, (12 Şubat 2016).

²⁵Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2009**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2009_eng.pdf, (12 Şubat 2019).

²⁶Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2010**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2010_eng.pdf, (12 Şubat n 2019).

²⁷Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2011**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2011_eng.pdf, (12 Şubat 2019).

²⁸Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2012**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2012_eng.pdf, (12 Şubat 2019).

²⁹Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2013**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2013_eng.pdf, (12 Şubat 2019).

³⁰Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2014**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI14_E_Web.pdf, (12 Nisan 2019).

³¹Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2015**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2015_en.pdf, (12 Şubat 2019).

³²Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2016** (12 Şubat 2019). http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2016_en.pdf,

³³Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2017** (12 Şubat 2019). http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2017_en.pdf,

³⁴Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI 2018**, http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2018_rank_en.jpg, (20 Şubat 2019).

³⁵Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI-2009**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2009_eng.pdf, (19 Nisan 2016), s.8.

³⁶GPCI 2009, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2009_eng.pdf s.13 Erişim; 20 Nisan 2016

³⁷GPCI 2010, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2010_en.pdf s.8 Erişim; 1 Eylül 2016

Kong, 10.Sydney, 35.liğini koruyan Kahire yer almaktadır.

GPCI 2011 Kapsamlı sıralama incelendiğinde 0.0'dan 400.0'a değer aralığı verilmiştir. Bu genel aralık sıralamasında 35 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 10 şehir ele alınırsa; 38: 1. New York, 2.Londra, 3.Paris, 4.Tokyo, 5.Singapur, 6.Berlin, 7. Seul, 8.Hong Kong, 9. Amsterdam 10.Frankfurt Kahire 35.liğini korumuş olarak ortaya çıkmaktadır.

2012 endeksi ise toplam 40 şehri ele almakta ve şehirleri altı farklı fonksiyona göre analiz etmektedir. Şehirleri;“Ekonomi”,“Araştırma-Geliştirme”,“Kültürel Etkileşim”, “Yaşanabilirlik”, “Çevre” ve “Erişilebilirlik” kriterleri üzerinden sınırlandırmaktadır. Şehirde bulunan aktörler olarak “Yöneticiler”, “Araştırmacılar”, “Sanatçılar”, “Ziyaretçiler” ve “Şehirde İkamet Edenler”in değerlendirmeye tabi tutuldukları görülmektedir.

Ekonomibaşlığı altında;“Pazarın Büyüklüğü”, “Pazarın Cazipliği”, “Ekonomik Önem”, “Beşeri Sermaye”, “Çalışma Koşulları”, “Düzenlemeler ve Riskler” olarak altı farklı kategorinin var olduğu görülmektedir. AR&GE başlığı altında ise üç farklı kategori “Akademik Kaynaklar”, “Araştırma Geçmişi”, “Araştırma Başarısı” biçiminde sıralanmaktadır. Toplamda sekiz göstergedenden oluşan bu sistemdekültürel etkileşim “Trend Oluşturma Potansiyeli”, “Kültürel Kaynaklar”,“Ziyaretçilere Yönelik Tesisler”, “Ziyaretçiler İçin Çekicilik” ve “Etkileşim Hacmi” başlıkları ile tasnif edilmiştir. Çevre başlığı altında“Ekoloji”, “Kirlilik” ve “Doğal Çevre” göstergeleri ve bunlara bağlı dokuz gösterge sunulmaktadır. Erişilebilirlik işlevinin en son ele alındığı sıralamada ise “Uluslararası Ulaşım Ağı”, “Uluslararası Ulaşım Altyapısı”, “Şehir İçi Ulaşım Hizmetleri” ve “Trafik Rahatlığı”gibi dört farklı gösterge grububulunmaktadır³⁹

GPCI 2012 Kapsamlı sıralama incelendiğinde 40 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 10 şehir ele alınırsa;⁴⁰ 1. Londra, 2.New York, 3.Paris, 4.Tokyo, 5.Singapur,6.Seoul 7.Amsterdam, 8.Berlin, 9.Hong Kong, 10. Viyana önceki yıl 35. sırada bulunan Kahire 40. sıraya gerilemiştir.

GPCI 2013 Kapsamlı sıralaması incelendiğinde 40 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 10 şehir ve İstanbul ele alınırsa;⁴¹ 1.Londra, 2.New York, 3.Paris, 4.Tokyo, 5.Singapur,6.Seoul, 7. Amsterdam,8. Berlin, 9.Viyana, 10.Frankfurt, 27.İstanbul 40.Kahire olmuştur.

2014 yılına ait olan GPCI endeksi ise küresel şehirleri temsil eden 40 şehirle başlamaktadır. Bu şehirleri 6 kriter ve fonksiyon çerçevesinde sıralamaktadır. Bu işlevsel alanlar⁴²:

1. Ekonomi (Pazarın Çekiciliği, Ekonomik Canlılık, İş Çevresi, Düzenlemeler ve Risk)
2. AR&GE (Araştırma Arka planı, Araştırmacıları Kabule ve Desteklemeye Hazır Olmak)
3. Kültürel Etkileşim (Modayı Belirleme Potansiyeli, Konaklama Çevresi, Ziyaretçileri Çekme Kaynakları, Yemek ve Alışveriş, Etkileşim Hacmi)
4. Yaşanabilirlik (Çalışma Çevresi, Yaşam Maliyeti, Güvenlik ve Emniyet, Hayati destek Fonksiyonları)
5. Çevre (Ekoloji, Kirlilik, Doğal Çevre)
6. Ulaşılabilirlik (Uluslararası Ulaşım Altyapısı, Şehir içi Ulaşım Altyapısı) olarak sıralanmaktadır.

Ekonomi fonksiyonu için seçilen göstergeler: pazarın büyüklüğü, pazarın çekiciliği, ekonomik canlılık, beşeri sermaye, iş çevresi, düzenlemeler ve riskler olarak anılmaktadır. AR&GE ise akademik kaynaklardan sayılmaktadır. Bu durumda araştırma arka planı, araştırma başarısı, patentler gibi hususlar

³⁸GPCI 2011, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2011_en.pdf, s.8 Erişim; 2 Eylül 2016

³⁹Institute for Urban Strategies, The Global Power City Index GPCI-2012, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2012_en.pdf, (21 Nisan 2016), s.1.

⁴⁰GPCI 2012, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2012_eng.pdfs.8 Erişim; 5 Eylül 2016

⁴¹GPCI 2013,http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2013_en.pdfs.8 Erişim; 7 Eylül 2016

⁴²Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI-2014**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI14_E_Web.pdf, (21 Nisan 2016), s.1.

da burada rol oynamaktadır. Yaşanabilirlik için çevre, yaşam maliyeti, güvenlik ve emniyet, yaşam çevresi ve yaşamsal tesisler olarak sıralanmaktadır.

GPCI 2014 Kapsamlı sıralaması incelendiğinde 40 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 10 ilk 10 şehir ve İstanbul ele alınırsa;⁴³ 1. Londra, 2.New York, 3.Paris, 4.Tokyo, 5.Singapur 6.Seul, 7.Amsterdam, 8.Berlin, 9.Hong Kong, 10.Viyana (1004.3) önceki yıl 9. sıradaydı, 11.Frankfurt (988.1) önceki yıl 10. sıradaydı, 21.İstanbul, 41.Kahire önceki yıl 40. sıradaydı.

2015 yılında yayınlanan indekste ise farklı bir metotla gösterge gruplarının yanında yer alan gösterge değerleri önceki indekslerde sadece sayı değeri ile ifade edilmekteyken 2015 indeksinde ise detaylı bilgilendirme ifadeleri almıştır. Buna göre⁴⁴; “Gösterge Grubu” alt başlıkları ve “Gösterge” değerleri ile açısından: Ekonomi ana başlığı altındaki; Pazar Büyüklüğü, Pazar Çekiciliği, Ekonomik Canlılık, Beşeri Sermaye, İş Ortamı, İş Yapma Kolaylığı gibi “Gösterge Grupları”na ait başlıklar ile bağlantılı olan “Göstergeler” olarak sıralanmaktadırlar. Bunlar da; Nominal GSYH, Kişi Başına GSYH, GSYH Büyüme Oranı, Ekonomik Özgürlük Düzeyi, Toplam Piyasa Değeri ve Listelenen Borsa Payları, Dünyanın İlk 300 Şirketi, Toplam İstihdam, İş Çevreleri için Hizmet Sektöründe Çalışan, Ücret Seviyesi, İnsan Kaynaklarını Korumanın Kolaylığı, Masa Başı Ofis Alanı, Kurumlar Vergisi Oranı, Siyasi, İktisadi ve İş Alanları Riski, üzerinden hesaplanmaktadır.

Ar-Ge “Fonksiyon” ana başlığı altında ise; Akademik Kaynaklar, Araştırma Arka planı, Araştırma Başarısı gibi “Gösterge Grupları”na ait başlıklar ile bağlantılı olan “Göstergeler” kendi başlığı altındaki sıralamasıyla; Araştırmacıların Sayısı, Dünyanın En İyi 200 Üniversitesi, Matematik ve Bilim Akademik Performansı, Yabancı Araştırmacıları Kabul için Hazırlık, Araştırma ve Geliştirme Harcamaları, Kayıtlı Sınai Haklar Sayısı. (Patent), Yüksek-Tanınmış Ödülleri Kazananların Sayısı (Bilim ve Teknoloji ile ilgili alanlar), Araştırmacılar Arasındaki Etkileşim Olanakları üzerinden değerlendirilmektedir.

GPCI 2015 Kapsamlı sıralaması incelendiğinde 40 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 5 ilk 10 şehir ve İstanbul ele alınırsa;⁴⁵ sırasıyla 2014 yılına ait durumlarına göre tasnif edilen, 1. Londra, 2.New York, 3.Paris, 4.Tokyo, 5.Singapur, önceki yıl 21. sırada yer alan İstanbul 31.İstanbul almış, 40.Kahire olmuştur.

Tablo 7: Küresel Güç Şehir Endeksi 2016 Kapsamlı Sıralama

1.Londra	20.Barselona
2.New York	21.İstanbul
3.Tokyo	22.Osaka
4.Paris	42.Johannesburg
5.Singapur	

Kaynak: http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2016_en.pdf (20 Ekim 2017)

GPCI 2016 Kapsamlı sıralaması incelendiğinde 42 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 5 şehir ve İstanbul’un sıralamadaki rakipleri ele alınırsa 2016 yılına ait durumlarına göre tasnif edilen, 1.Londra, 2.New York, 3.Tokyo, 4.Paris, 5.Singapur, 20.sırada Barselona, 21. sırada İstanbul, 22. sırada Osaka yer almıştır. 42. ise Kahire olmuştur.

Tablo 8: Küresel Güç Şehir Endeksi 2017 Kapsamlı Sıralama

⁴³GPCI 2014, http://mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI14_E_Web.pdf, s.10 Erişim; 9 Eylül 2016

⁴⁴Institute for Urban Strategies, **The Global Power City Index GPCI-2015**, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2015_en.pdf, (5 Eylül 2016), s.8.

⁴⁵GPCI 2015, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2015_en.pdf, s.10 Erişim; 26 Eylül 2016

1.Londra	29.Washington
2.New York	30.İstanbul
3.Tokyo	31.Kuala Lumpur
4.Paris	44. Johannesburg
5.Singapur	

Kaynak: http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/03_Fig_CompreRank_en_2017.jpg (20 Ekim 2017)

GPCI 2017 Kapsamlı sıralaması incelendiğinde 44 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 5 şehir ve İstanbul'un sıralamadaki rakipleri ele alınırsa 2017 yılına ait durumlarına göre tasnif edilen, 1.Londra, 2.New York, 3.Tokyo, 4.Paris, 5.Singapur, 29.sırada Washington, 30. sırada İstanbul, 31. sırada Kuala Lumpur yer almıştır. 44. sırada ise Johannesburg yer almıştır.

Tablo 9: Küresel Güç Şehir Endeksi 2018 Kapsamlı Sıralama

1.Londra	33.Moskova
2.New York	34.İstanbul
3.Tokyo	35.Taipei
4.Paris	44. Kahire
5.Singapur	

Kaynak: http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2018_rank_en.jpg (20 Şubat 2019)

GPCI 2018 Kapsamlı sıralaması incelendiğinde 44 ülke irdelenmiştir. Buna göre ilk 5 şehir ve İstanbul'un sıralamadaki rakipleri ele alınırsa 2018 yılına ait durumlarına göre tasnif edilen, 1.Londra, 2.New York, 3.Tokyo, 4.Paris, 5.Singapur, 33.sırada Moskova, 34. sırada İstanbul, 35. sırada Taipei yer almıştır. 44. sırada ise Kahire yer almıştır.

Tablo 10: Küresel Güç Şehir Endeksi 2009 ve 2018 Arası Kapsamlı Sıralama Kıyaslaması

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
New York	New York	New York	Londra	Londra	Londra	Londra	Londra	Londra	Londra
Londra	Londra	Londra	New York	New York	New York	New York	New York	New York	New York
Paris	Paris	Paris	Paris	Paris	Paris	Paris	Tokyo	Tokyo	Tokyo
Tokyo	Tokyo	Tokyo	Tokyo	Tokyo	Tokyo	Tokyo	Paris	Paris	Paris
Singapur	Singapur	Singapur	Singapur	Singapur	Singapur	Singapur	Singapur	Singapur	Singapur

Kaynak: http://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2018_rank_en.jpg (20 Şubat 2019)

Küresel Güç Şehir Endeksi 2009 ve 2018 Arası Kapsamlı Sıralama Kıyaslaması incelendiğinde 44 ülke irdelendiği görülmektedir. Buna göre ilk 5 şehrin Londra, New York, Tokyo, Paris, Singapur olduğu görülmektedir. 2009-2018 arasında diğer şehirler sıralamada yer değiştirirken Sinagapurun istikrarlı bir biçimde 5.sırayı koruduğu görülmektedir.

2.3. Küresel Şehirler Endeksi (A.T. Kearney Global Cities Index)

2008 yılında Amerikan Foreign Policy isimli yayın organı Şikago merkezli danışmanlık firması olan A.T. Kearney (Andrew Thomas Kearney) ve Şikago Küresel İlişkiler tarafından yayınlanmıştır. Bu çalışmada Witold Rybczynski ve Saskia Sassen'in danışmanlık yaptığı görülmektedir⁴⁶. Foreign Policy'ye göre bu çalışma dünyanın en büyük, en çok birbiriyle bağlantılı olan şehirleri için küresel gündem oluşumuna yardım etmektedir.

Bu çalışma tarafından ele alınan şehirlerin; "Siyasi Sorumluluk, Kültürel Tecrübe, Bilgi Değişimi, Beşeri Sermaye, Ticari Faaliyet" başlıkları altında tasnif edildikleri görülmektedir. Çalışmanın incelediği şehirlerin finans, politika üretme ve kültür gibi önemli alanlarda dünya liderliğini üstlendikleri görülmektedir. Ele alınan şehirlerin bazılarının ise gelişme aşamasında olan mega şehirler oldukları anlaşılmaktadır. Bu şehirlerin kaynaklara olan talepleri, komşularıyla ilişkileri ve göçmenlere sundukları hizmetler irdelenmektedir. Bu şehirlerin bazıları ise konumları itibarıyla bir geçiş mekânı hüviyetine sahiptir. Bunun dışında kalanlar ise öne gelen uluslararası kurumlara ev sahipliği yapmaktadır. Ticaret, kültür ve iletişim merkezlerinin önemli bir kısmını temsil etmekte olan bir konuma sahiptirler⁴⁷.

2010 Küresel Şehirler Endeksinin, Barselona, Montreal, Cenevre, Houston ve Nairobi gibi ilave şehirleri de içerecek şekilde genişletildiği belirtilmektedir. Hepsini küresel pazarda önemli oyuncular olmakla beraber: Birleşmiş Milletlerin merkezi olarak Cenevre; Iberia'nın önemli bir kültürel ve ticari merkezi olan Barselona; Fransız Kanada'sının merkezi olan Montreal; çeşitli nüfus ve iş hizmetleri için bir mükness olan Houston; Birleşmiş Milletler merkezi ve Afrika merkezi olan Nairobi olduğu belirtilmektedir⁴⁸.

2010 Endeksinde bulunan bilgiler ışığında Asya şehirlerinin gelişme gösterdikleri ve küresel önemlerini artırmaya başladıkları görülmektedir. İlk 10 şehirden beşi Asya-Pasifik bölgesi- Tokyo, Hong Kong, Singapur, Sydney ve Seul'de bulunmaktadır. Bunun ötesinde eğitimin ön plana çıktığı Asya'nın gelecek için altyapı oluşturdukları anlaşılmaktadır⁴⁹. 2010 endeksinde verilen bilgiye göre iş faaliyetleri uluslararası konferansların sayısı, mal akışı (hava ve liman), sermaye piyasaları, en büyük 40 global servis firması arasında bulunan firma ve Fortune Global 500 şirketlerinin idari birimlerinin şehirde sağladığı kümelenme ön planda tutulmaktadır⁵⁰. A.T. Kearney Global Cities Index, 2014 endeks çalışması 2008, 2010, 2012 ve 2014 yıllarına ait sıralamayı ele almaktadır

2.4. Küresel Şehirler Endeksi (Knight Frank)

Knight Frank: Global Cities Survey adıyla yayınlanan endeks çalışması 40 adet küresel şehri 4 kategoride ele almaktadır. Bu araştırmayı yapan kurum gayrimenkul danışmanlığı yapmaktadır ve 1896 yılında Londra'da kurulmuştur. New York'ta bulunan ve City Group içerisinde faaliyet gösteren City Private Bank 2007 yılından sonra The Wealth Reports isimli çalışmayı yayınlamıştır⁵¹. Bu çalışma bu kurumun yaptığı bizim

⁴⁶A.T. Kearney, Global Cities 2015 Erişim 12 Mayıs 2016

<https://www.atkearney.com/research-studies/global-cities-index/2015>

⁴⁷Foreign Policy, A.T. Kearney, **The 2008 Global Cities Index**, 2008, <https://www.thechicagocouncil.org/sites/default/files/GlobalCitiesIndexFINAL1.pdf>, (12 Eylül 2017), s.71.

⁴⁸Foreign Policy, A.T. Kearney, **The A.T. Kearney Global Cities Index 2010**, 2010, https://www.atkearney.com/documents/10192/178350/urban_elite-gci_2010.pdf/30bebf01-9591-46ef-8d06-a44b4e5ab364, (20 Eylül 2017), s.4.

⁴⁹Foreign Policy, A.T. Kearney, **The A.T. Kearney Global Cities Index 2010**, 2010, https://www.atkearney.com/documents/10192/178350/urban_elite-gci_2010.pdf/30bebf01-9591-46ef-8d06-a44b4e5ab364, (20 Eylül 2017), s.5.

⁵⁰Foreign Policy, A.T. Kearney, **The A.T. Kearney Global Cities Index 2010**, 2010, https://www.atkearney.com/documents/10192/178350/urban_elite-gci_2010.pdf/30bebf01-9591-46ef-8d06-a44b4e5ab364, (20 Eylül 2017), s.7.

⁵¹*The Decade in Review*, <http://www.knightfrank.com/wealthreport>, (18 Mayıs 2016).

incelediğimiz ilk çalışmadır. En son 2016 yılında yeni rapor yayınlanmıştır⁵². 2009 Küresel Şehir Araştırması sonrası ortaya çıkan bu rapor “Küresel Zenginlik Raporu”nun ele aldığı konulardan olan mal varlığı ve zenginlik incelemesini esas almaktadır. 2013 yılında yapılan araştırma 40 adet şehri incelemeye alacaktır⁵³.

2008⁵⁴ yılında birincisi yayınlanan endeks daha sonra 2009⁵⁵, 2010⁵⁶, 2011⁵⁷, 2012⁵⁸, 2013⁵⁹ 2014⁶⁰, 2015⁶¹, 2016⁶² yıllarında da yayınlanmıştır. 2017⁶³ yılında yeni bir çalışma yayınlanmıştır. Bu endekslerden 2008 yılına ait olan çalışmanın devamında 2014 yılını da kapsayacak biçimde her yıl yayınlanmıştır. 2015 yılından itibaren ise “Global Cities Report” biçiminde yayınlanan çalışma esas alınmaktadır.

Faaliyetlerini Yüksek Net Değerli Bireylerin (HNWI'ler) üzerinden ele alan bu endeks 2007 yılındaki Yüksek Net Değerli Bireylerin (HNWI'ler) dünya üzerindeki dağılım haritasını incelemektedir. Scorpio Partnership 2007 yılına dair verileri, varlık yaratma ve HNWI'ler ve UHNWI (Aşırı Yüksek Net Değerli Bireyler) üzerindeki sayısal artışın gelişmekte olan piyasa ekonomilerinin baskın bir karaktere sahip olduğunu göstermektedir. Elde edilen bilgiler ışığında 2007 yılı nüfus artışına göre en yüksek net sırası Çin (%14) Hindistan (% 9), Kazakistan, Singapur, Arjantin ve Birleşik Arap Emirlikleri grubu ise toplamda %8 seviyesinde bir ağırlığa sahiptir. HNWI'lerin sayısı ABD'de 120.000 ile 3.1 milyon arasında artış göstermektedir. Bu önemli bir rakam olarak görülmektedir. Çin ise 46.000 civarında yıllık artışla ikinci sırada yer almaktadır. Çin bulunan HNWI nüfusu 373.000 civarında seyretmektedir. Bu rakam ise neredeyse Almanya'daki sayıya (375.000) denktir. HNWI nüfusunda katedilen mutlak büyümenin hem Japonya hem de İngiltere'de artış gösterdiği görülmektedir.

Çalışmanın ortaya koyduğu HNWI haritası⁶⁴sırasıyla; Kanada 266.000, ABD 3.114.000, Meksika 136.000, Kolombiya 21.000, Venezuela 44.000, Şili 31.000, Arjantin 56.000, Brezilya 199.000 gibi ülkeleri sıralamaktadır. Sonrasında ise; İngiltere 557.000, Fransa 304.000, İtalya 280.000, İsviçre 189.000, Hollanda 125.000, Belçika 59.000, Almanya 375.000, Polonya 54.000, İspanya 121.000, Türkiye 38.000 gibi ülkeleri ele almaktadır. Asya kıtasında bulunan; Rusya 131.000, Kazakistan 12.000, Güney Kore 109.000, Japonya 765.000, Çin 373.000, Hindistan 114.000, Singapur 74.000, Kuveyt 13.000, Suudi Arabistan 62.000, BAE 23.000 bu sıralamaya dâhil edilmektedir. Afrika Kıtasında bulunan Güney Afrika'da 107.000 ve Avustralya'nın ise 180.000 HNWI nüfusunun bulunduğu görülmektedir.

2008 yılındaki çalışmada küresel anlamda HNWI'lerin mal varlık portföyünün yüzdelerinde ifade

⁵²The Wealth Report 2016 (10th edition),

[http://www.knightfrank.com.au/news/knight-frank-launches-the-wealth-report-2016-\(10th-edition\)-08104.aspx](http://www.knightfrank.com.au/news/knight-frank-launches-the-wealth-report-2016-(10th-edition)-08104.aspx), (18 Mayıs 2016).

⁵³Knight Frank Research, **Knight Frank Wealth Report 2013**, London, 2013,

<http://piketty.pse.ens.fr/files/capital21c/xls/RawDataFiles/WealthReportsEtc/OtherWealthReports/KnightFrankWealth%20Report2013.pdf>, (19 Mayıs 2016), s.22.

⁵⁴Knight Frank, **Annual Wealth Report 2008**, London, 2008, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2008-1.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁵⁵Knight Frank, **Annual Wealth Report 2009**, London, 2009, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2009-2.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁵⁶Knight Frank, **Annual Wealth Report 2010**, London, 2010, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2010-3.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁵⁷Knight Frank, **Annual Wealth Report 2011**, London, 2011, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2011-705.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁵⁸Knight Frank, **Annual Wealth Report 2012** London, 2012, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2012-800.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁵⁹Knight Frank, **Annual Wealth Report 2013**, London, 2013, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2013-1285.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁶⁰Knight Frank, **Annual Wealth Report 2014**, London, 2014, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2014-1777.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁶¹Knight Frank, **Annual Wealth Report 2015**, London, 2015, <http://content.knightfrank.com/research/83/documents/en/wealth-report-2015-2716.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁶²Knight Frank, **Global Cities The 2016 Report**, London, 2016, <http://www.knightfrank.com/resources/global-cities/2016/all/global-cities-the-2016-report.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁶³Knight Frank, **Global Cities The 2017 Report**, London, 2017, <http://content.knightfrank.com/research/708/documents/en/global-cities-2017-4078.pdf>, (6 Ekim 2016).

⁶⁴Knight Frank, **Annual Wealth Report 2008**, London, 2008, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2008-1.pdf>, (6 Ekim 2016), s.8-9.

edildiği görülmektedir. Buna göre; birincil ikamet %13, ikincil ikamet %8, konut yatırımları veya gelişimi %8, tarım %2, doğrudan ticari yatırımlar %5, tüm dolaylı varlıklar %2 ve diğer yatırımlar %62 gibi bir yer tutmaktadırlar.2009 yılında yayınlanan rapor içerisinde yer verilen “Dünyanın En İyi Şehirleri”⁶⁵ başlıklı çalışma varlıklı kişilerin sayısını şehirlerin sıralanmasında önemli bir konumda görmektedir.

Tablo 11: Knight Frank, İlk 10 Küresel Şehir 2013-2014-2024

	2013	2014	2024
1	London	London	New York
2	New York	New York	London
3	Singapore	Singapore	Hong Kong
4	Hong Kong	Hong Kong	Singapore
5	Geneva	Geneva	Shanghai
6	Shanghai	Shanghai	Beijing
7	Dubai	Miami	Dubai
8	Miami	Dubai	Miami
9	Paris	Beijing	Geneva
10	Beijing	Paris	Mumbai

Kaynak: <http://www.knightfrank.ae/resources/kf-wealthreport.pdf>, (5 Ekim 2017), s.30.

Knight Frank, İlk 10 Küresel Şehir tablosu 2013, 2014 yıllarına ait ilk 10 şehre ait sıralamanın yanı sıra 2024 yılındaki sıralamanın öngörüsünü de içermektedir. Buna göre 2013 ve 2014 yılları için sıralanan ilk 10 şehirden 1.Londra, 2.New York, 3.Singapur, 4.Hong Kong, 5. Cenova, 6. Şanghai konumlarını bu yıllarda korumuştur. Ancak 2013 yılında 7. olan Dubai 2014 yılında 8. olmuş. 2013 yılında 8. olan Miami ise 2014 yılında 7. olmuştur. 2013 yılında 9. olan Paris 2014 yılında 10. olmuştur. 2013 yılında 10. olan Pekin 2014 yılında 9. olmuştur. 2024 yılında ise 1. New York, 2. Londra, 3.Hong Kong, 4. Singapur, 5.Şanghai, 6.Pekin, 7.Dubai, 8.Miami, 9.Cenova, 10.Mumbai olarak görülmektedir.

2.5. Küresel Şehir Rekabet Endeksi (Economist Int. Unit and Citibank-Global City Competitiveness)

İngiltere'de yayın yapan Pearson bünyesinde yayınlanan ve birincisi 1843⁶⁶ yılında basılan The Economist dergisinin destekleri ile Economist Intelligence Unit (EIU) tarafından yapılan araştırma ve Citi Group tarafından sağlanan kaynakla meydana getirilmiştir. 1946 yılında EIU; iş dünyası, sanayi, ekonomi, ülkelerin riskli durumları ile ilgili olarak çalışmalarını sürdürmektedir. “Economic Intelligence Unit” Küresel Şehir Rekabet Endeksi raporu yaşanabilirlik ve yaşam kalitesine dair raporlar da hazırlayan kurum tarafından ilk olarak 2012 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Araştırmayı yapan ekibin küresel şehirlerle alakalı olarak; rekabeti, beşeri düşünce sermayesi, iş dünyasına nüfuz etme gücü ve ziyaretçileri cezbedebilme yeteneği olarak geliştiğini belirlemiştir. Bu çalışmada 120 adet şehrin incelendiği görülmektedir. Bu şehirlerin büyüklükleri ve bölgesel ekonomik itibarlarının önemli görüldüğü anlaşılmaktadır⁶⁷. Çalışmaya göre dünya nüfusunun yarısından fazlası şehirleşmiştir. Bu şehir nüfusları GSYİH'nin %80'ini oluşturmaktadır⁶⁸. “Kurumların kalitesi şehirlerin ekonomik rekabet gücü açısından büyük önem taşımaktadır. Bir şehir kurumlarının kalitesi ve genel rekabet gücü arasında kuvvetli bir ilişki vardır. Bu mantıklıdır: bir şehrin yasaları vergi, planlama, yasama ve uygulama kabiliyeti ve vatandaşları tarafından hesap verebilir olma isteği güçlü kurumlar gerektirir⁶⁹” ifadeleriyle de kurumların şehirlerin yapısal sistemindeki önemine dair rollerinin üstünlükleri vurgulanmaktadır.

2012 Economist Intelligence Unit and Citigroup Hotspots isimli endeks çalışmasında sonra ise 2025 yılının bir tahmini gibi yayınlanan çalışma yapılmıştır. Bu endeksin 6 farklı alanda ele aldığı görülmektedir. Bu

⁶⁵Knight Frank, **Annual Wealth Report 2009**, London, 2009, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2009-2.pdf>, (6 Ekim 2016). s.29.

⁶⁶The Economist Group, http://www.economistgroup.com/what_we_do/our_history.html, (10 Mayıs 2016).

⁶⁷Hot Spots benchmarking global city competitiveness, http://www.citigroup.com/citi/citiforcities/home_articles/n_eiu.htm, (24 Eylül 2017).

⁶⁸Hot spots 2025 Benchmarking the Future Competitiveness of Cities, <http://www.citigroup.com/citi/news/2013/130604a.pdf>(10 Ekim 2017), s.2.

⁶⁹Hot spots 2025 Benchmarking the Future Competitiveness of Cities, <http://www.citigroup.com/citi/news/2013/130604a.pdf>(10 Ekim 2017), s.3.

çalışmayla da 120 şehrin rekabet edebilirlik alanında incelendiği anlaşılmaktadır. The 2025 Global City Competitiveness Index⁷⁰ dilimizde 2025 Küresel Şehir Rekabet Endeksi olarak olarak adlandırılmaktadır. Şehirler; sermaye, iş, yetenek ve insanları cezbetme kabiliyeti açısından sınıflandırılmıştır. Çalışmada şehirlerin günümüzdeki ve 2025 yılındaki rekabet ortamlarının durumukıyaslanmaktadır. Yapılan çalışmanın sekiz kategoriye ayrıldığı görülmektedir. Bunlar; ekonomik güç, fiziki sermaye, insan kaynağı, kurumsal verimlilik, finansal kapasite, küresel çekicilik, fiziki sermaye, çevre ve doğal riskler, sosyal ve kültürel karakter biçiminde tasnif edilmiştir. İncelemenin odaklandığı sekiz kategori (17 alt gösterge) 32 göstereye dayanmaktadır. Bu çalışmadaki kategori değerleri 0-100 aralığında ölçülecek şekilde değerlendirilmiştir. Burada 100 en güçlü değer olacak şekilde belirlenmiştir⁷¹. Sınıflandırmaya dair tablo “Economist Intelligence Unit, Hot spots 2025 Benchmarking the Future Competitiveness of Cities” içerisinde görülmektedir. Buna göre;

Tablo 12: Kategori Ağırlıkları

Kategori Ağırlıkları		2025	2012
Ekonomik Güç	30	%30	%30
Fiziki Sermaye	10	%10	%10
Finansal Olgunluk	10	%10	%10
Kurumsal Karakter	15	%15	%15
Sosyal ve Kültürel Karakter	5	%5	%5
Beşeri Sermaye	15	%15	%15
Çevresel ve Doğal Zararlar	5	%5	%5
Küresel Çekicilik	10	%10	%10

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Hot spots 2025 Benchmarking the Future Competitiveness of Cities, <http://www.citigroup.com/citi/news/2013/130604a.pdf> (11 Ekim 2017), s.22.

SONUÇ

Dünya şehirleri gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerin önde gelen itici gücü olarak önemini artırmaktadır. Bu durumu büyük ölçüde içinde buldukları rekabet ortamına borçlu olan küresel şehirler içerisinde bulunan Türkiye’deki şehirler arasında ölçek ve ekonomi açısından en büyük olan İstanbul küresel şehirler liginde mücadele etmektedir.

Ancak İstanbul’un coğrafi konumunun getirdiği avantajların yanında; altyapı, kamu kurumlarının işleyişi ve kamu hizmetlerinin niteliği, şehre duyulan aidiyet gibi problemler öncelikli olarak iredelenmelidir. Bu gibi sorunların üstesinden gelindiği takdirde şehrin muadilleri arasında üst sıralarda yer almaması için bir sebep bulunmamaktadır.

İstanbulun ilk 10 şehir arasında yer alması için öncelikli olarak üst ligde yer alan diğer şehirlerin karşıladıkları kriterlerin yerine getirilmesi için özen gösterilmelidir. Bu itibarla şehrin ekonomik gücünün, fiziki ve beşeri sermayesinin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve küresel ölçekte çekiciliğinin ön plana çıkarılması gerekmektedir. Şehirde bulunan kamu ve özel sektör kurumlarının taramaya tabi tutulması ve gerektiği yerde danışmanlık desteği de sunularak küresel şehir imajına yakışır yapılanma içinde

⁷⁰Economist Intelligence Unit, **Hot Spots: Benchmarking The Future Competitiveness of Cities**, 2013 <http://www.citigroup.com/citi/citiforcities/pdfs/hotspots2025.pdf> Erişim 20 Ekim 2016

⁷¹Economist Intelligence Unit, **Hot Spots: Benchmarking The Future Competitiveness of Cities**, 2013, <http://www.citigroup.com/citi/citiforcities/pdfs/hotspots2025.pdf>, (20 Ekim 2016), s.22 Erişim

bulunmaları sağlanmalıdır.

Şehrin bilimsel altyapısının sağlanarak şehrin güçlü ve zayıf yanlarının kıyaslandığı karşılaştırmaların analiz edildiği çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmaların içeriğinde şehrin üretilen haritalar veri tabanlarının bilimsel araştırmaya yeni bakış açıları kazandıracak bakış açıları kazanması önemlidir. Bu tür yeni analiz yöntemleri üzerinden şehrin gelecek planlamasının önemli ölçüde sağlanması ve sosyo-ekonomik ile sosyo-mekânsal uygulamaların toplumsal gerçekler ve küresel verilerle örtüşecek biçimde ele alınması gerekmektedir. Yabancı sermayenin tercihlerinin sırlaması yapılarak şehrin uygunluk yapısının ortaya konulması yerinde olacaktır. Bu çalışmanın alt parçaları olarak ise diğer ilgili bileşenler dikkate alınmalıdır. Çalışmanın getireceği sonuçlar şehrin yeniden planlanması ve ilişkiler ve gelecek vizyonunun rayına oturtulması sıralamada üst noktada yer almayı sağlayacaktır. Şehrin geleceğinin planlanmasına yönelik çalışmaların arasında sayılabilecek bir endeks çalışmasının gelecek vizyonununa yapacak olduğu katkı göz önünde bulundurulduğunda kaynak ve vakit yönetimi açısından küresel ölçekte yerel düzeydeki rekabete olumlu katkıları olacaktır.

KAYNAKÇA

- Beaverstock, J.V. , P. Taylor and R.G. Smith, (1999), “A Roster of World Cities,” *Cities*, 16, 1999.
- Brenner, N., Keil, R., (2014) “From Global Cities To Globalized Urbanization”, *Glocalism Journal*, Issue 2014.
- Giddens, A.,(2012), *Sosyoloji*, Kırmızı Yayınları, İstanbul.
- Güvenç, B., (1979), *İnsan ve Kültür*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- McLuhan, M., (1962), *Gutenberg Galaxy*, Canada: University of Toronto Press.
- Mutlu, S., Demirkaya, Y., “Avrupa Yönetimi ve Ulusaltı Yönetimlerin Ulusötesi Ağ Faaliyetleri”, *Strategic Public Management Journal ISSN: 2149-9543*, Volume 4, Issue 7, pp. 59-82 2018 (1), <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/528451> , s.61
- Sassen, S.,(1991), *The Global City: New York, London, Tokyo*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey.
- Sassen, S.,(2001), *The Global City*, 1991, New Jersey, Princeton University Press.
- Sassen, S., (2000), “The Global City: Strategic Site/New Frontier”, *American Studies*, 41:2/3, 2000. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download;jsessionid=7C27ABBA1984AF8E3F4B5D74C08949BF?doi=10.1.1.500.2326&rep=rep1&type=pdf> (11 Nisan 2017).
- Taylor, P.J., ve D.R.F. Walker, (2004), “Urban Hinterworlds Revisited”, *GaWC Research Bulletin 89*, *Geography*, Vol.89, No.2, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/rb/rb89.html>, (7 Nisan 2016).
- Taylor, P.J., D.R.F. Walker, Catalano, G., Hoyler, M. (2002), “Diversity and Power in the World City Network”, *Cities*, Volume.19, Issue.4, <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275102000203?via%3Dihub>, (10 Mart 2018).
- Taylor, P.J., “Atlas of Hinterworlds”, *GaWC*, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/visual/hwatlas.html> (7 Nisan 2016).
- Taylor, P.J., (2001), “Urban Hinterworlds: Geographies of Corporate Service Provision under Conditions of Contemporary Globalization”, *GaWC Research Bulletin 17*, *Geography*, Vol.86, No.1. <http://www.lboro.ac.uk/gawc/rb/rb17.html>, (7 Nisan 2016).
- Kearney, A.T., (2015), *Global Cities*, <https://www.atkearney.com/research-studies/global-cities-index/2015>(12 Mayıs 2016)
- Economist Intelligence Unit, Hot Spots: Benchmarking The Future Competitiveness of Cities

<http://www.citigroup.com/citi/citiforcities/pdfs/hotspots2025.pdf>(20 Ekim 2016). , 2013

Kearney, A.T., (2008), *Foreign Policy*, The 2008 Global Cities Index.

<https://www.thechicagocouncil.org/sites/default/files/GlobalCitiesIndexFINAL1.pdf>, (12 Eylül 2017).

Kearney, A.T., (2010), *Foreign Policy*, The A.T. Kearney Global Cities Index 2010.

https://www.atkearney.com/documents/10192/178350/urban_elite-gci_2010.pdf/30bebf01-9591-46ef-8d06-a44b4e5ab364, (20 Eylül 2017).

A.T. Kearney,(2010), *Foreign Policy*, , The A.T. Kearney Global Cities Index 2010.

https://www.atkearney.com/documents/10192/178350/urban_elite-gci_2010.pdf/30bebf01-9591-46ef-8d06-a44b4e5ab364, (20 Eylül 2017).

GPCI 2009, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2009_eng.pdf(20 Nisan 2016).

GPCI 2010,http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2010_en.pdf(1 Eylül 2016).

GPCI 2011, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2011_en.pdf (2 Eylül 2016).

GPCI 2012, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI2012_eng.pdf(5 Eylül 2016).

GPCI 2013,http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2013_en.pdf(Eylül 2016).

GPCI 2014,http://mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI14_E_Web.pdf, (9 Eylül 2016).

Hot Spots benchmarking global city competitiveness,

http://www.citigroup.com/citi/citiforcities/home_articles/n_eiu.htm, (24 Eylül 2017).

Hot spots 2025 Benchmarking the Future Competitiveness of Cities,

<http://www.citigroup.com/citi/news/2013/130604a.pdf>(10 Ekim 2017).

Institute for Urban Strategies, Global Power City Index, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/index_e.html, (10 Nisan 2019).

About Institute for Urban Strategies, http://www.mori-mfoundation.or.jp/english/aboutus2/index.shtml#about_strategies, (10 Nisan 2016).

Institute for Urban Strategies, Global Power City Index,

<http://www.mori-m-foundation.or.jp/english/ius2/gpci2/>, (10 Şubat 2019).

Institute for Urban Strategies, The Global Power City Index GPCI-2012, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2012_en.pdf, (21 Nisan 2016).

Institute for Urban Strategies, The Global Power City Index GPCI-2015, http://www.mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2015_en.pdf, (5 Eylül 2016), s.8.

Institute for Urban Strategies, The Global Power City Index GPCI-2014, http://www.mori-m-foundation.or.jp/gpci/pdf/GPCI14_E_Web.pdf, (21 Nisanl 2016).

Knight Frank Research, Knight Frank Wealth Report 2013, London, 2013,

<http://piketty.pse.ens.fr/files/capital21c/xls/RawDataFiles/WealthReportsEtc/OtherWealthReports/KnightFrankWealth%20Report2013.pdf>, (19 Mayıs 2016).

Knight Frank, Annual Wealth Report 2008, London, 2008,

<https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2008-1.pdf>, (6 Ekim 2016).

Knight Frank, Annual Wealth Report 2009, London, 2009,

<https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2009-2.pdf>, (6 Ekim 2016).

Knight Frank, Annual Wealth Report 2010, London, 2010,

<https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2010-3.pdf>, (6 Ekim 2016).

- Knight Frank, Annual Wealth Report 2011, London, 2011, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2011-705.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Knight Frank, Annual Wealth Report 2012 London, 2012, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2012-800.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Knight Frank, Annual Wealth Report 2013, London, 2013, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2013-1285.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Knight Frank, Annual Wealth Report 2014, London, 2014, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2014-1777.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Knight Frank, Annual Wealth Report 2015, London, 2015, <http://content.knightfrank.com/research/83/documents/en/wealth-report-2015-2716.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Knight Frank, Global Cities The 2016 Report, London, 2016, <http://www.knightfrank.com/resources/global-cities/2016/all/global-cities-the-2016-report.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Knight Frank, Global Cities The 2017 Report, London, 2017, <http://content.knightfrank.com/research/708/documents/en/global-cities-2017-4078.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Knight Frank, Annual Wealth Report 2008, London, 2008, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2008-1.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Knight Frank, Annual Wealth Report 2009, London, 2009, <https://kfcontent.blob.core.windows.net/research/83/documents/en/2009-2.pdf>, (6 Ekim 2016).
- Media Coverage*, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/media.html>, (7 Nisan 2016).
- The Decade in Review*, <http://www.knightfrank.com/wealthreport>, (18 Mayıs 2016).
- The Wealth Report 2016 (10th edition)*, [http://www.knightfrank.com.au/news/knight-frank-launches-the-wealth-report-2016-\(10th-edition\)-08104.aspx](http://www.knightfrank.com.au/news/knight-frank-launches-the-wealth-report-2016-(10th-edition)-08104.aspx), (18 Mayıs 2016).
- The Economist Group*, http://www.economistgroup.com/what_we_do/our_history.html, (10 Mayıs 2016).
- The World According to GaWC 2016*, <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2016t.html>
- The World According to GaWC 2018*, <https://www.lboro.ac.uk/gawc/world2018t.html>
- T.C. Kalkınma Bakanlığı, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı: Bölgesel Gelişme Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2000, <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/zet%20htisas%20Komisyonu%20Raporlar/Attachments/65/oik523.pdf>, (10 Şubat 2018), s.124.
- UNEQUAL SCENES*, <https://www.unequalscenes.com/durban-metro>, (3 Mayıs 2017).